

עצה להצלחה בבניה?

אותו אדם עלה בדעתו עצה על פי מה שאמרו חז"ל [שבת כג:]:
הזהיר במזוזה זוכה לדירה נאה - שהלא גם סוכה הרי היא דירה,
אמנם היא דירת עראי, אבל היא דירה, דירה של מצוה.

ממחשבה למעשה - הלך ובדק את המזוזות [או הידור אחר במצות
מזוזה], ומיד נעלמו כל הקשיים, ובי"ה יש לו סוכה נאה, סוכה
נוחה מאד.

**סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרין ותני עלה
ר' יהודה מחייב בעירוב ובמזוזה ובמעשר. [י.]**

הנה כולנו יודעים כמה קשיים נלווים לכל מי שרוצה להרחיב את
דירתו - ולכן כדאי לדעת את העצה הבאה:

מרו הגריי"ג אדלשטיין שליט"א סיפר מעשה ששמע מבעל
המעשה עצמו, שרצה לבנות סוכה, והשכנים הערימו עליו קשיים
- והתנגדו לבניה.

צער השאיפה - הוא המנוף להנפת ארון התורה!

[דברים לג-יב] ובין כתפיו שכן.

מסביר **הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א** שמדובר כאן
על שני ענינים נפרדים.

ברש"י במגילה מבואר שהזכות של 'מצטער לבלוע' - זיכתה אותו
שהארון יהיה בחלקו, ואילו בסוטה פירש רש"י שהכוונה היא
לקודש הקודשים שהיה בחלקו.

הדברים מלמדים אותנו שאמנם בזכות מסירות נפש זוכים
לשכינה, לבית קדשי הקדשים.

אבל כשמדובר על הארון שבו התורה, לא די במסירות נפש - צריך
'השתוקקות', על ידי 'שאיפה', עד כדי מצטער עליה לבלעה בכל
יום!

גם אחרי שבנימין כבר זכה שיפול בחלקו קודש הקודשים ההיכל
והעזרות - לא הסתפק ברכש העצום הזה - כי אפשר יותר!!!

השאיפה היתה כל כך איתנה, עד 'חופף עליו כל היום' - צער איום
ללא הרף.

אבל צער השאיפה - הוא המנוף הטוב ביותר, להנפת ארון התורה!

מה היה בחלקו של יהודה הר הבית הלשכות והעזרות ומה
היה בחלקו של בנימין אולם והיכל ובית קדשי הקדשים
ורצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של
בנימין ובה היה מזבח בנוי ובנימין הצדיק היה מצטער
עליה לבלעה בכל יום שנאמר [דברים לג-יב] חופף עליו כל
היום לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזכן לגבורה
שנאמר ובין כתפיו שכן. [יב.]

מבואר שהזכיה של בנימין נבעה מכך שהיה 'מצטער לבלוע' את
החלקה שיצאה מחלקו של יהודה לחלקו, וכן משמע במגילה [כו.].

אולם לכאורה הדברים סותרים את הגמרא בסוטה [לז.]. שם
מבואר סיבה אחרת.

"דתניא היה ר"מ אומר כשעמדו ישראל על הים, היו שבטים
מנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד תחלה לים, וזה אומר אני
יורד תחלה לים, קפץ שבטו של בנימין וירד לים תחילה, שנאמר
[תהילים סח-כח] שם בנימין צעיר רודם, אל תקרי 'רודם' אלא רד
ים וכו',

לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזכן לגבורה, שנאמר

מהו בית הסוהר?

וענה שדברי הגמרא נאמרו דווקא על הכהן הגדול בשבעת הימים
קודם יום הכיפורים - שאסור לו לצאת מלשכת פרהרין, ולכן
נראה כחבוש בבית האסורים.

אבל בסוכה, בגלל שמותר לו לצאת, גם מי שרוצה לא לצאת, זה
לא נקרא דירה בעל כרחו - אלא מרצונו, כיוון שאסור בבית
הסוהר הוא רק מי שמוגבל נגד רצונו!

**רבנן סברי דירה בעל כרחה שמה דירה ורבי יהודה סבר
דירה בעל כרחה לא שמה דירה ומדרבנן הוא דתקיננו לה
שלא יאמרו כהן גדול חבוש בבית האסורין. [י:]**

מרו הגר"ח קניבסקי שליט"א נשאל האם מי שמקפיד מאוד
לא לצאת מהסוכה כלל - מלבד צרכים הכרחיים ממש, האם חסר
לו בגדר של "תשבו כעין תדורו", שהרי הוא כמו בבית הסוהר?

מחלות פנימיות - מורכב יותר לטפל בהם!

עולם, ועוונותיהם היו חיצוניים, נתגלה קיצם.

דורות האחרונים - שחטאם היה בשנאת חנים שנעוצה במעמקי
הנפש, וקשה יותר לתיקון - לא נתגלה קיצם!

ומוסיף שחשוב מאוד לתקן ולרומם את הרבדים הפנימיים של
הנפש - כי ההשפעה שלהם על הדורות הבאים גבוהה יותר!

ולכן אאע"ה - שהיה אבי האומה - עמל להטביע בזרעו את
המידות הטובות, עד שרק מי שיש בו משלושת הסימנים של
באומה זו - רחמנים ביישנין וגומלי חסדים - ראוי להדבק באומה
זו!

ולא הסכים להשתדך אפילו עם אליעזר תלמידו המובהק - כי
ההשפעה של המידות של כנען טבועות במעמקי הנפש פנימה.

**ר' יוחנן ור"א דאמרי תרווייהו ראשונים שנתגלה עונם
נתגלה קצם אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם.
[ט:]**

הגאון רבי שמואל יעקב בורשטיין זצוק"ל מסביר שככל
ששורש הבעיה הוא יותר פנימי - כך יותר קשה לטפל בו.

והביא **שהגאון רבי ירוחם הלוי ליבוויץ זצוק"ל** [המשגיח
ממיר] דימה את זה למחלות גופניות - שיותר קל לטפל בפצעים
חיצוניים ושטחיים.

ומחלות פנימיות שמצריכות טיפולים פולשניים - מורכב יותר
לטפל בהם.

ממילא, דורות הראשונים - שתלו ביטחונם במי שאמר והיה

למה לצדיקים ה' מוסיף רק ימים?

ונשמע שמוסיפים להם רק ימים, ולא שנים?

מסביר **מנחם הגר"ש אלישיב זצוק"ל** עפ"י מה שאמרו חז"ל [עני' רש"י ס"פ ויצא] שאין הקב"ה מייחד שמו על הצדיקים בחייהם - הן בקדושי לא יאמין, ואל תאמין בעצמך עד יום מותך.

ולכן מוסיפים לו כל פעם רק מעט ימים, ועוד מעט, בהתאם למעשיו הטובים, ולא מרבים לו בפעם אחת שנים רבות.

א"ר יוחנן מאי דכתיב [משלי י-כז] יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה? יראת ה' תוסיף ימים - זה מקדש ראשון, שעמד ארבע מאות ועשר שנים, ולא שמשו בו אלא י"ח כהנים גדולים, 'שנות רשעים תקצרנה' - זה מקדש שני, שעמד ד' מאות ועשרים שנה, ושמשו בו יותר משלש מאות כהנים. [ט].

יש להבין מדוע על הרשעים נאמר בלשון מרובה 'שנות רשעים תקצרנה', ואילו על הצדיקים נאמר רק 'יראת ה' תוסיף ימים'?

איך יתכן שמאות כוהנים גדולים חזרו על אותה שטות?

ומדגיש את החדשנות העדכנית שלה לפי טעמו, כדי ששמו יהיה ניכר עליה...

אפילו שהוא מודע לכך שבעשרות או מאות שנים האחרונות כל כהן גדול איבד את חייו תוך שנה!

כל כך גדול הכבוד - עד שווה להתאבד עבורו?

אלא מוכרחים לומר - שכל אחד מהם היה משוכנע לחלוטין שילי זה לא יקרה!

אני שונה ועדיף מכל הכהנים שכיחנו לפני - הכהונה באמת מתאימה עבורי.

הכסף שנאלצתי לשלם - הוא רק בגלל שהם לא היו מודעים לגודל מעלתי המיוחדת...

אלא בתחלה היו קורין אותה לשכת בלוטי, ומתוך שנותנין עליו ממון לכהונה, ומחליפין אותה כל שנים עשר חודש, כפרהדרין הללו שמחליפין אותם כל שנים עשר חודש, לפיכך היו קוראין אותה לשכת פרהדרין. [ח].

רש"י מסביר 'שרשעים היו ולא היו מוציאין שנתן, ומעמידים אחר תחתיו, וכל כהן המתחדש בה, סותר אותה ובונה בנין נאה מן הראשון - שתהא קרויה על שמו! ונמצא מתחלפת כל שנה ושנה.

הגאון רבי יצחק פנחס גולדווסר שליט"א אומר שהדברים הללו מבהילים! איך יתכן ששטות כזו תחזור על עצמה במשך מאות שנים?

כל שנה הכהן הגדול מוציא הון עתק לשדרג ולחדש את הלשכה כדי שתקרא על שמו.

מה היה קורה אילו משה היה נכנס לארץ ישראל?

במקדש, כמובא [איכה רבה בפתחות כד'] 'בשעה שבקש הקב"ה להחריב את בית המקדש, אמר, כל זמן שאני בתוכו אין אומות העולם נוגעין בו, אלא אכביש את עיני ממנו וכו' באותה שעה נכנסו אויבים להיכל ושרפוהו'.

ולפי דבריו - כניסת משה לארץ הייתה גורמת שינוי בעצם קדושת המקדש.

אולם בפרשת דרכים [דרוש ח'] ביאר שאם משה היה נכנס לארץ אז הייתה עומדת לו זכותא דארץ ישראל לבטל יצרא דע"ז, וממילא לא היה נחרב המקדש בגלל חטא זה.

ולפי דברים אלו - כניסת משה לארץ הייתה מבטלת רק את סיבת החורבן.

כל הכלים שעשה משה משיחתו מקדשתו, מכאן ואילך עבודתו מחנכתו. [יב].

הנה ידועים דברי חז"ל שאם משה רבינו היה בונה את בית המקדש - הוא לא היה נחרב לעולם.

הגאון רבי משה נתן יונגרייז זצוק"ל הביא ביאור נפלא ששמע מהגאון רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל עפ"י הגמרא כאן - שרק הדברים שמשה עשה נמשחו בשמן המשחה.

א"כ כמו שמשה משח בשמן המשחה את המשכן, כך היה אמור למשוח אף את המקדש - אם היה בונה אותו - והרי דבר שנמשח בשמן המשחה לא פוקעת ממנו הקדושה לעולם.

ואילו לא היתה הקדושה פוקעת, לא הייתה שליטה לגויים

מדוע ירושלים חוזרה משני שבטים יחדיו?

הגאון רבי שלמה פישר שליט"א ביאר ע"פ דברי התו"י הללו את פרק קכ"ב בתהילים:

מפני מה ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו' - ולמה היא ניתנה לשני שבטים?

מפני שמצד אחד יש בו את השראת השכינה - 'ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם ה' - שאמור להיות בחלקו של בנימין.

ומצד שני יש בו את הסנהדרין - 'כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דויד' - שאמור להיות בחלקו של יהודה. [תפוחי זהב]

ורבי יהודה סבר ירושלים נתחלקה לשבטים, ובפלוגתא דהני תנאי, דתניא מה היה בחלקו של יהודה? הר הבית הלשכות והעזרות, ומה היה בחלקו של בנימין? אולם והיכל ובית קדשי הקדשים, ורצועה היתה יוצאה מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין ובה היה מזבח בנוי. [יב].

בתוספות ישנים ביאר שאפילו למ"ד שאין מחלקים עיר אחת לשני שבטים [סנהדרין ק"א]: בירושלים היו חייבים לחלק.

כיוון שהסנהדרין צריכה להיות בחלקו של יהודה, ואילו השראת השכינה בחלקו של בנימין.

לתגובות הערות והארות וכן לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: peninim88@gmail.com
הפנינים מלוקטים ונערכים בשינויי עריכה וקיצור נדרשים

ניתן להשתתף בהוצאת העלון בדורים פלוס
באמצעות 'נוה אריה' - פנינים מאירים